

## KRIŽ, TVOJ ŠTIT

PERO PAVLOVIĆ, *Križ, tvoj štit*, Naklada DHK HB, Mostar, 2019.

Od svoje prve zbirke pjesama *Plavi svirač* objavljene 1979. godine Pero Pavlović do danas je objelodanio preko trideset stihozbirka uz brojne kritičke osvrte, prikaze te feljtonističko-esejističke priloge. Kao vrstan pjesnik zastupljen u mnogim antologijama i preveden na desetak stranih jezika dobio je više književnih nagrada i priznanja. Po struci biokemičar, a tijelom i dušom antejski oslonjen je na mediteransko tlo, osobito zgleđan u južno bilje svoga zavičaja i poetski nadahnut njegovom čarobnošću, tajanstvenom snagom ljekovitosti kao i mirisima, bojama i zvucima što se umilno prostiru kamenim dolinama pitomeći morski nepregled.

Tomu mediteranskom vrtu Pavlović se klanja, pjeva mu i iznalazi imena, ponekad i iz daleke prošlosti otkriva njegovo nazivlje, a zatim ga opisuje sanjajući s njim, a zauzvrat ono ga opominje, potiče, krijepi i zori u pjesmi.

Teško je naći i u našoj i u svjetskoj lirici da se neki pjesnik toliko posvetio ljekovitom južnom bilju kao što je to učinio Pero Pavlović. Zapravo, taj motiv mediteranskoga vrta svojevrstan je i rasadnik uspjela stvaranja čarobnih svjetova, a pored ostaloga i uspjelih novotvorenica što se skladno i plodno šire cijelim pjesništvom ovoga florilegija.

Njegova posljednja zbirka *Križ, tvoj štit*, naknadno objelodanjena, sastoji se od četiri dijela: *Neće tajna preko brda*, *Skamenjena suza*, *Premještati gore*, *Pjevat će tišina*, koji su tematsko-motivski srodni, osobitom duhovnošću ispunjeni, živom vjerom opečaćeni, ljubavlju oplemenjeni, postojano okrenuti vječnosti koju obećaje i daje jedino svjetlost križa:

Križ

*Nosim ga u srcu i riječi*

*On mi svijetli*

*Kad oslijepim*

---

Zapravo, cijelu zbirku *Križ, tvoj štít* autor koncipira, otpočinje, ostvaruje, predaje i posvećuje znaku Križa kao jamstvu vječnoga života. U navedenoj pjesmi, čiji stihovi stoje kao *credo* ove zbirke, za Pavlovića u neuobičajenu haiku obliku (tri stiha i 11 riječi), a epigramski naglašena tona, izriče se nada „u izlaz“ i vjera u pobjedu logosa nad kaosom.

Inače, sama zbirka u svim ciklusima pretežito je ostvarena u formi soneta kojim se misaono potpuno, psihološki uvjerljivo i dirljivo predstavlja zemaljska „dolina suza“ i „križni put“ te potiče, obećava i na koncu i daruje svjetlost križa što obasjava pute, „premješta gore“ nudeći spas i „poslije svih nevera“ donosi „rođenje i život“.

Pavlović je ustrajno, nošen snažnom emocijom i zreloom mišlju, gradio i plodio svoj jezik, svoj lirski stih u kontekstu pjesme i pouzdano, oslonjen na prirodni dar, stvarao pjesmu po mjeri svoga srca i svoje domišljatosti uvijek tražeći odgovarajuće riječi za svoj doživljaj i dojam, poetski živo dajući slike pojava i stvari, a istodobno promatrajući sebe u tome svijetu, te stvarao pjesmu težeći skladu i punini.

Bez obzira na to što je u ovim pjesmama okrenut onostranosti koju obasjava svjetlost križa, ipak otkriva i volju za zemaljski život i čovjeka. Njegov interes za čovjeka i ljubav prema narodu pokazuje kako je taj „humanizam estetičan“ i da se ostvaruje istinskom umjetničkom kreacijom što je u suprotnosti s rušilaštvom, nasiljem i svim zlim postupcima.

Djelujući potican metaforom križa kao svojevrsna korelata njegova pjesništva, Pavlović je, unatoč svim znakovima prolaznosti, čvrsto uvjeren u misiju pjesnika, i, ne zaboravljajući živoga čovjeka i zemlju, piše pjesmu nastojeći joj dati znak trajnosti – pretvarajući prolaznost u vječnost – usklađeno stvarajući pjesmu sa svojim darom zapažanja, poimanja, osjećanja i, dakako, s vidnom umješnošću poetskoga oblikovanja.

ŠIMUN MUSA  
simun.musa@gmail.com